

חולך בתום ילך בטח על המכין מצעדי גבר

(53) ספר אור המאיר - פרשת צו

ואני אמרתי מה דאיתא אצל שמואל הרמתי (שמואל א ז, יז) ותשובתו הרמיה וכו', על דרך ששמעתי (מובא בדגל מחנה אפרים מסעי) מהבעש"ט שביאר פירוש הכתוב (תהלים לז, כג) מה מצעדי גבר כוננו ודרכו יחפץ, ואמר על אותן האנשים הנוסעים לארץ מרחקים בסחורות וכדומה הרחוקים נדוד, לא מחשבותיו יתברך מחשבותם, המה מדמים בנפשם שכל עצמם עם דרך נסיעתם לארץ מרחקים, בעבור הרבות זהב וכסף חלוף סחורתם, ולזה המה מקצים רגליהם, ובאמת הוא יתברך לא כן ידמה, כי אם הוא יודע לתקן עניינו יותר ממנו, ולפעמים יש לו לאדם ככר לחם בארץ מרחקים הנוגע אל בחינתו, והוא צריך לאכול אותו ככר דייקא באותו מקום ובשעה הזאת, או לשתות מלא לוגמיו מים במקום ההוא, ולכוונה הנזכר מצעדי גבר כוננו, להרחיק נדוד כמה מאות פרסאות, בכדי להשלים את נפשו עם זה הככר לחם ושתות מים מעט או הרבה, ולפעמים אפילו אליו לא יגיע, כי אם לאחד ממשרתיו העברים, אם יש לו שם פת לחם וקיתון מים, ולהיות שאין ידו משגת לנהוג נסיעה למקום רחוק כזה, זאת הגורמת רצון לבעליו לנהוג דרך נסיעתו דייקא למקום ההוא, בעבור עבדו למלאות כריסו מלחם המזומן לו שם, ושתות מימיו הנוגעים אליו, כי כן גזרה חכמתו יתברך הצריך להשלמת נפשו לקבץ חלקיו, המה אחת מדרכי אל. לזה רומז הכתוב מה מצעדי גבר כוננו, שנוהג איזה נסיעה למקום רחוק הכל הוא מאתו יתברך, כאשר גזרה חכמתו להשלמת נפשו באחת מסיבותיו יתברך הידועים לו יתברך, והוא האדם לא כן ידמה ולבבו לא כן יחשוב, כי אם ודרכו דייקא יחפץ, לנהוג נסיעות ובסחורה וכדומה, ומאת ה' שכוח לוח לבו:

(89) שפת אמת ספר ויקרא - פרשת בחוקתי - שנת [תרמ"ד]

במד' חשבתי דרכי. בכל יום הייתי מחשב למקום פלוני אני הולך והיו רגלי מביאות אותי לבתי כנסיות כו' דכ' מה מצעדי גבר כו' ודרכו יחפץ. פי' שיש דרכים מיוחדים לאיש ישראל והעובד ה' אשר משתוקק תמיד למצוא הדרכים המיוחדים אליו ינחהו ה' בדרך האמת. כמ"ש והיו רגלי מביאות כו' ע"י זה שבכל יום היה מחשב ומשתוקק למצוא דרך ה'. וז"ש אם בחקותי תלכו שהוא בכח האדם לראות הדרכים והחקיקות שחקק הקב"ה בנפש האדם כמ"ש במד' חוקים שהם חקוקים על היצה"ר כו'. פי' כמו שיש המשכות בהרגשת הנפש לתאות היצר. מכ"ש שנמצא ממש מיוחד דרכים ושערים בנפש האדם מיוחדים להשי"ת. והם רשימות וחקיקות בנפש האדם. אך להוציא מכח אל הפועל הוא בעזר השם ע"י הרצון של האדם והיגיעה בתורה כמ"ש יגעתי ומצאתי תאמין. וז"ש **חשבתי דרכי לשון רבים שחישב תמיד למצוא הדרכים המיוחדים אליו. ומרוב המחשבות שהרהר תמיד בהם היה לו סייעתא דשמיא.** ואשיבה רגלי כו' הוא תיקון הטבע והרגילות להכניס בהם אור החכמה והדעת. וכאשר חכמים הגידו הרהורי עבירה קשין מעבירה יש לנו ללמוד כי הרהורי מצוה נוחין מהמצוה גופה. שתיקון הנפש תלוי ברוב הרהור ותשוקה לעבודת הבורא ית':

- מה חשבת שתעשה כשתהיה גדול? ומה אתה עושה בפועל? כמה מזה זה הפתעה עבורך? לאן הקדוש ברוך הוא 'לקח' אותך כדי שתשה מה שאתה עושה היום. לאן הוליכו אותך? איפה זה קרה?
- על איזה דרך אתה מתפלל ומבקש היום? בפני איזה? לא נודע? אתה ניצב ומבקש עליו.